

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

2. november 2009

Endeligt svar på Finansudvalgets spørgsmål til L1 §7 spørgsmål 3 af 9. oktober 2009.

Spørgsmål:

”Finansministeren bedes give sin vurdering af Det Radikale Venstres finanslovsforslag for 2010.”

Svar:

Radikale Venstres finanslovsforslag for 2010 er opdelt i tre hovedelementer:

1. Konkrete initiativer i finanslovsforslaget for 2010.
2. Vækstpakke for et grønt vidensamfund.
3. Reforme af arbejdsmarkedet og skat.

Pkt. 1 vedrører en række konkrete initiativer med tilknyttede merudgifter samt finansieringsforslag. Radikale Venstre angiver merudgiftsforslag og finansieringsforslag for i alt godt 9,3 mia. kr. i 2010, således at virkningen på de offentlige finanser ifølge Radikale Venstre er neutral. Finansministeriet skønner, at Radikale Venstres konkrete initiativer i finanslovsforslaget for 2010 samlet set reducerer den offentlige saldo med godt 3 mia. kr. i 2010, primært fordi finansieringsforslagene efter Finansministeriets vurdering tilvejebringer et mindre provenu end anslået af Radikale Venstre. Nedenfor er foretaget en nærmere vurdering af Radikale Venstres merudgiftsforslag og finansieringsforslag.

De konkrete initiativer i Radikale Venstres finanslovsforslag for 2010 skønnes at øge det reale offentlige forbrug med 0,5 pct. i 2010. Det skal ses i sammenhæng med merudgiftsforslagene, og at det efter Finansministeriets vurdering ikke er muligt at gennemføre de reduktioner af det offentlige forbrug, som finansieringsforslagene lægger op til.

Aktivitetvirkningen af de konkrete initiativer i Radikale Venstres finanslovsforslag for 2010 skønnes til godt 0,1 pct. af BNP, primært fordi merudgifterne vurderes at overstige finansieringen.

Pkt. 2 vedrører en vækstpakke på 10 mia. kr. i 2010 og 15 mia. kr. i 2011. Vækstpakken er ikke konkretiseret tilstrækkeligt til, at det er muligt at foretage en nærmere vurdering af enkeltinitiativerne. Finansministeriet vurderer, at enkeltini-

tiativerne primært omfatter offentlige investeringer, men andre offentlige udgiftsposter vil dog også øges som følge af vækstpakken, herunder det offentlige forbrug mv. Der anvises ikke finansiering af vækstpakken i 2010. Det indebærer, at underskuddet på de offentlige finanser øges betydeligt på kort sigt, såfremt det planlagte aktivitetsløft realiseres.

Finanspolitikken i Danmark er i forvejen meget lempelig i 2010, og mange af de initiativer, der er truffet beslutning om herhjemme og i udlandet, begynder først at virke med stigende styrke den kommende tid. Samtidig begrænses de finanspolitiske handlemuligheder af især løn- og konkurrenceevneudviklingen og et stort pres på den offentlige økonomi, jf. Økonomisk Redegørelse, august 2009.

Isoleret set skønnes Radikale Venstres vækstpakke i 2010 at øge den økonomiske aktivitet svarende til ca. 0,5 pct. af BNP i 2010, og vækstpakken skønnes at medføre en mærkbar yderligere reduktion af den offentlige saldo i 2010. Realvæksten i de offentlige investeringer kan udgøre omkring 40 pct. i 2010, hvis vækstpakken gennemføres. Ifølge foreliggende data, der rækker tilbage til slutningen af 1940'erne, vil det svare til et historisk højt investeringsløft. Det kan på den baggrund reelt vise sig vanskeligt at realisere et sådant investeringsløft.

Pkt. 3 peger på reformer af bl.a. efterløn, dagpenge, førtidspension og skat for at konsolidere de offentlige finansers langsigtede holdbarhed. Radikale Venstre angiver ikke eksplicit, hvornår reformerne påtænkes igangsat, om end det må lægges til grund, at det først sker efter 2010, jf. figur 1 "Udviklingen i de offentlige underskud – med og uden reformer" s. 10 i forslaget. Pkt. 3 vurderes derfor ikke nærmere.

Konkrete merudgiftsinitiativer i finanslovsforslaget for 2010

Radikale Venstre har angivet merudgifter for knap 9,2 mia. kr. i 2010, jf. tabellen "Radikale Venstres forslag til nye initiativer" s. 32. I Radikale Venstres finansieringsforslag indgår imidlertid en merudgift på 150 mio. kr. til flere ansættelser i SKAT med henblik på ligning og inddrivelse af skattegæld. Finansministeriet vurderer så vidt muligt udgifts- og finansieringsforslag separat, og derfor er der foretaget en parallel forøgelse af skønnene for merudgifter og finansiering, der ikke påvirker nettovirkningen på den offentlige saldo.

På den baggrund kan de samlede merudgifter i Radikale Venstres finanslovsforslag for 2010 opgøres til godt 9,3 mia. kr., jf. tabel 1. Finansministeriet vurderer merudgifterne til mindst 9,3 mia. kr.

Tabel 1. Merudgifter i Radikale Venstres udspil til finanslov for 2010.

Mio. kr.	RV's skøn	FM's skøn
Ekstra penge til skoler ¹⁾	1.000	1.000
Taxametre, professionshøjskoler og fri forskning ¹⁾	2.184	2.184
Økologi, natur og miljø ¹⁾	600	600
Styrkelse af den regionale busdrift ¹⁾	100	100
Sundhed ¹⁾	1.700	1.700
Udsatte og sårbare grupper ¹⁾	1.436	1.436
Afskaffelse af en række ordninger med særligt lave ydelser	845	>830
Forøgelse af udviklingsbistanden	500	500
Udvidelse af global ramme til klimainitiativer mv. ¹⁾	400	400
Styrkelse af den uafhængige rådgivning	14	20-22
Bedre rådgivning og service i Udlændingestyrelsen ¹⁾	20	20
Annullering af besparelse på danskundervisning	18	18
Kultur ¹⁾	150	150
Styrkelse af folkeoplysningen ¹⁾	20	20
Talentstrategi ¹⁾	200	200
Mere og bedre skatteligning ²⁾	150	150
Merudgiftsforslag i alt	9.337	>9.328

1) Det har ikke været muligt at foretage en provenuvurdering på det foreliggende grundlag. Som følge heraf er Radikale Venstres skøn lagt til grund.

2) I Radikale Venstres finansieringsforslag indgår en merudgift på 150 mio. kr. til flere ansættelser i SKAT. Finansministeriet vurderer så vidt muligt udgifts- og finansieringsforslag separat, hvorfor merudgifterne indregnes i opgørelsen.

Der kan knyttes følgende kommentarer til forskelle i vurderingen af merudgifterne i tabel 1:

- Afskaffelse af en række ordninger med særligt lave ydelser. Radikale Venstre ønsker at afskaffe starthjælp, introduktionsydelse på starthjælpsniveau, kontanthjælpsloft og 450-timersregel samt at ophæve varighedsbegrænsningen for modtagere af sygedagpenge. Finansministeriet vurderer, at forslaget samlet set indebærer merudgifter for 830 mio. kr., hvilket er 15 mio. kr. mindre end anslået af Radikale Venstre. Forskellen kan henføres til forslaget om afskaffelsen af 450-timersreglen. Det bemærkes, at 450-timersreglen er trådt i kraft 1. juli 2009, men kontanthjælpsmodtagere kan tidligst blive berørt af det udvidede timekrav to år senere, dvs. pr. 1. juli 2011. Finansministeriets skøn omfatter ikke virkninger af, at en afskaffelse af disse ordninger medfører lavere beskæftigelse, jf. også nedenfor.
- Styrkelse af den uafhængige rådgivning Radikale Venstre ønsker at styrke den uafhængige rådgivning og afsætter i alt 14 mio. kr. hertil, heraf 2 mio. kr. til et videnscenter for ligestilling med den begrundelse, at Danmark ikke lever op til EU's direktiv for ligebehandling. Det tidligere Videnscenter for Ligestilling blev nedlagt i 2002, og centrets opgaver er efterfølgende blevet varetaget af andre institutioner, således at Danmark fuldt ud lever op til de forpligtelser om ligebehandling mellem mænd og kvinder, der er fastsat i EU's lovgivning. Såfremt der skal (gen)etableres et nyt selvstændigt center for ligestilling, vurderer Finansministeriet, at bevillingen vil udgøre ca. 8 mio.

kr. svarende til det oprindelige bevillingsniveau til Videncenter for Ligestilling.

Det er endvidere Finansministeriets vurdering, at flere af initiativerne potentielt vil kunne medføre merudgifter, der er større end umiddelbart anslået af Radikale Venstre, herunder:

- **Ekstra penge til skoler.** Radikale Venstre ønsker at afsætte 300 mio. kr. til efter- og videreuddannelse af folkeskolelærere. Det skal sikre, at alle lærere i løbet af 5 år bliver uddannede i de fag, de underviser i, at lærerne får efteruddannelse i klasserumsledelse og i dansk som andetsprog, og at skolelederne får diplomuddannelse i ledelse. Det er vurderingen, at merudgifterne til efter- og videreuddannelse vil beløbe sig til i alt ca. 400 mio. kr. Radikale Venstre har tidligere prioriteret at dække vikarudgifter i forbindelse med efteruddannelse af lærere. Udgifterne til vikardækning skønnes i givet fald at udgøre op mod i alt 1,8 mia. kr. Forslaget vil dermed samlet set indebære en merudgift på op mod 2,2 mia. kr. inklusive udgifter til vikardækning. Såfremt det forudsættes, at udgifterne afholdes over en 5-årig periode, udgør den gennemsnitlige årlige udgift op mod 360 mio. kr. inklusive vikarudgifter. Forslaget kan dog formentlig skaleres til det afsatte beløb på 300 mio. kr., hvorfor Radikale Venstres skøn er lagt til grund.
- **Sundhed.** Radikale Venstre foreslår bl.a. en række tiltag på forebyggelsesområdet, herunder obligatoriske madordninger i skolen, en times daglig motion i samarbejde mellem skoler og SFO'er, fripladser i idrætsforeninger for udsatte børn, indførelse af fem obligatoriske sundhedstjek i barndommen mv. Radikale Venstre vurderer, at tiltagene kan gennemføres inden for en ramme på 300 mio. kr. Det bemærkes, at merudgifterne afhænger af den nærmere tilrettelæggelse af forslagene, herunder bl.a. om gennemførelsen af tiltagene gøres obligatorisk for kommunerne, hvilket i givet fald vil medføre merudgifter udover de afsatte 300 mio. kr.
- **Afskaffelse af en række ordninger med særligt lave ydelser.** I Finansministeriets skøn for merudgifterne til afskaffelse af starthjælpen, kontanthjælpsloftet og 450-timers reglen indregnes ikke adfærdsændringer. En afskaffelse af ordningerne vil reducere det økonomisk incitament for ikke-forsikrede ledige til at arbejde og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det vil svække det strukturelle arbejdsudbud og finanspolitikens holdbarhed. Hertil kommer, at Radikale Venstres forslag om at ophæve varighedsbegrænsningen for sygedagpenge kan betyde, at sygedagpenge bliver en form for førtidspension uden tilkendelseskrav. Erfaringer fra Sverige viser fx, at manglende varighedsbegrænsning medfører mange og lange fraværsløb, hvorfor Sverige i 2008 indførte en varighedsbegrænsning meget lig den danske.

Konkrete finansieringsinitiativer i finanslovsforslaget for 2010

Radikale Venstre angiver finansieringsforslag for 9,2 mia. kr., jf. tabellen "Radikale Venstres forslag til omprioriteringer og indtægter" s. 32 i forslaget. Som beskrevet ovenfor vedr. flere ansættelser i SKAT er der medregnet 150 mio. kr. til det opgjorte finansieringsbidrag. Korrigeres der herfor, kan den samlede finansiering opgøres til godt 9,3 mia. kr., jf. tabel 2. Finansministeriet vurderer, at Radikale Venstres finansieringsforslag beløber sig til knap 6,3 mia. kr.

Tabel 2. Finansiering i RV's udspil til finansloven for 2010

Mio. kr.	RV's skøn	FM's skøn
Afskaffelse af central styring af folkeskolen	94	14
Anvendelse af globaliseringspuljens midler ¹⁾	2.184	2.184
Fjernelse af tilskuddet for pasning af eget barn	50	0
Reduktion af støtten til erhvervslivet ¹⁾	600	600
Mere og bedre skatteligning ²⁾	650	?
Ophævelse af afrundingen i skattebetalingen	75	75
Hospitalsapoteker og parallelimporteret medicin	200	0
Besparelse på konsulenter i det offentlige	500	0
Nedlæggelse af overflødige kommissioner	25	23
Anvendelse af regeringens reserve	1.695	1.693
Anvendelse af regeringens ekstra penge til sygehuse	1.237	0
Anvendelse af regeringens penge til Grøn Vækst	550	573
Anvendelse af satspuljen	936	767
Flere fartkontroller, øget gebyr for pas, kørekort mv. ¹⁾	350	350
Reform af takstbetalingerne for de private hospitaler	200	0
Finansieringsforslag i alt	9.346	6.279

1) Det har ikke været muligt at foretage en provenuvurdering på det foreliggende grundlag. Som følge heraf er Radikale Venstres skøn lagt til grund.

2) I Radikale Venstres finansieringsforslag indgår en merudgift på 150 mio. kr. til flere ansættelser i SKAT. Finansministeriet vurderer så vidt muligt udgifts- og finansieringsforslag separat, hvorfor merudgiften ikke er indregnet i opgørelsen af finansieringen.

Forskellen i vurderingen af finansieringselementerne kan navnlig henføres til følgende:

- Afskaffelse af central styring af folkeskolen. Radikale Venstre ønsker at nedlægge Styrelsen for Grundskolen og anslår, at mindreudgiften herved udgør 44 mio. kr. svarende til styrelsens bevilling på finanslovsforslaget for 2010. Forslaget synes begrundet i modstanden mod kvalitetsrapporter, som imidlertid kun udgør en meget begrænset andel af styrelsens samlede ressourcer (ca. 2 mio. kr.). En række af styrelsens øvrige og mere ressourcekrævende opgaver kan næppe bortfalde, herunder administration af afsluttende prøver, tilsyn med frie grundskoler, arbejdet med internationale undersøgelser som PISA og TALIS mv. Desuden angiver Radikale Venstre et merprovenu på 50 mio. kr. fra afskaffelse af centrale tests i folkeskolen. Der er afsat 15,8 mio. kr. til testprojektet i 2010, hvoraf 4,3 mio. kr. er bundet til en allerede indgået kontraktforlængelse med COWI. Samlet set vurderes forslagene således at indebære en mindreudgift på ca. 14 mio. kr.

- Fjernelse af tilskuddet for pasning af eget barn. Radikale Venstre foreslår at fjerne tilskuddet til at passe eget barn og opgør besparelsen herved til 50 mio. kr. Efter gældende regler kan den enkelte kommune frit vælge, om den vil yde tilskud til forældre for pasning af eget barn. I 2008 blev der ifølge Danmarks Statistik givet tilskud til 755 børn. Med afsæt i de kommunale budgetindberetninger skønnes det, at kommunerne i 2008 har udbetalt 37,4 mio. kr. til ordningen. Beløbet omfatter alene tilskuddet, men ikke afledte provenuvirkninger fra bl.a. skattebetalinger. Afskaffes ordningen, vil der være afledte udgifter til dagtilbud og overførselsudgifter. Nettoeffekten er derfor væsentligt lavere end de 37,4 mio. kr. De nuværende regler blev indført med virkning fra 1. juli 2002, og kommunerne blev i den forbindelse ikke kompenseret over bloktilskuddet. På den baggrund vurderes det ikke at være muligt at reducere bloktilskuddet, hvis muligheden for at yde tilskuddet afskaffes, og der skønnes derfor ikke noget provenu fra dette forslag.
- Mere og bedre skatteligning. Radikale Venstre ønsker at øge SKAT's bevilling med 150 mio. kr. til flere ansættelser. Det vil ifølge Radikale Venstre kunne skabe et merprovenu på i alt 650 mio. kr. som følge af en mere effektiv ligning og bedre mulighed for inddrivelse af skattegæld. Det bemærkes, at SKAT i disse år gennemfører en række effektiviseringer af SKAT's opgavevaretagelse pga. de stordriftsfordele og synergigevinster sammenlægningen af den kommunale og statslige skatteforvaltning muliggør. Sammenhængen mellem ressourcer og provenu er meget kompleks, og der er ikke en entydig sammenhæng mellem ressourcer og provenu. På den baggrund er det ikke muligt præcist at vurdere provenuet ved øget ligning.
- Hospitalsapoteker og parallelimporteret medicin. Radikale Venstre vurderer, at mulighed for køb af medicin på sygehuse (indkøbt gennem den fælles indkøb-scentral AMGROS) i op til 3 måneder efter udskrivning vil medføre en besparelse, fordi prisen – og dermed tilskuddet – på sygehusmedicin er lavere end på almindelige apoteker. Det vurderes at være særdeles usikkert, om sygehusapotekerne (via AMGROS) kan bibeholde deres prisnedslag på sygehusmedicin, hvis sygehusene med forslaget får tilladelse til at sælge medicin til brugere i den primære sundhedssektor. Hertil kommer, at sygehusapotekerne ikke har det administrative system, der skal til, for at administrere tilskudssystemet.
- Besparelse på konsulenter i staten. Det må lægges til grund, at eksterne konsulenter inddrages i opgaver, som under alle omstændigheder skal løses. Finansministeriet lægger endvidere til grund, at eksterne konsulenter inddrages, når det vurderes, at det er den mest omkostningseffektive måde at løse opgaven på. I og med, at der ikke er angivet opgaver, der skal falde bort, har Finansministeriet ikke grundlag for at indregne en mindreudgift på konsulenttydelser i staten i 2010.

- Anvendelse af regeringens ekstra penge til sygehuse. Det er lagt til grund, at Radikale Venstre ønsker at omprioritere den ekstrabevilling, der blev givet til regionerne til sygehusene i aftalen om den regionale økonomi i 2010, så de anvendes til de mest syge patienter. Omprioriteringen af midlerne betyder, at samtlige midler i 2010 til øget sygehusaktivitet bl.a. til kræft- og hjertebehandling (832 mio. kr.), ny sygehusmedicin (300 mio. kr.) samt til bedre kapacitet på de medicinske afdelinger (100 mio. kr.) bortfalder. Dette vurderes ikke realistisk i 2010 og vil desuden fjerne grundlaget for regionernes netop overståede budgetlægning for 2010. Provenuet er derfor sat til 0 mio. kr. i 2010.
- Anvendelse af regeringens penge til Grøn Vækst. Radikale Venstre ønsker at omprioritere de afsatte midler til Grøn Vækst. Merudgifterne i aftalen er 573 mio. kr. i 2010. De 550 mio. kr., Radikale Venstre henviser til, er bevillingstigningen fra 2009 til 2010 på områderne omfattet af Grøn Vækst.
- Anvendelse af satspuljen. Satspuljen for 2010 udgør 936 mio. kr., men der er forhåndsprioriteret 169 mio. kr., således at de resterende midler i satspuljen udgør 767 mio. kr. i 2010.
- Reform af takstbetalingerne for de private hospitaler. Regeringen har allerede taget initiativ til at ændre rammerne for afregningen med de private sygehuse. Fra 2010 vil rammerne, herunder bl.a. aftalevilkår for det udvidede frie sygehusvalg, ændres som følge af aftalen med Danske Regioner af 1. april 2009. Private sygehuse og klinikker vil under det udvidede frie sygehusvalg fra januar 2010 blive målt op mod de mest omkostningseffektive offentlige sygehuse. Det bemærkes, at det udvidede frie sygehusvalg indgår som en integreret del af den samlede sygehusaktivitet, hvorfor der ikke vurderes at være nogen provenuvirkning ved Radikal Venstres forslag.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen